

La SCHCT en el context internacional

Antoni Roca Rosell

La recent constitució del Comitè Espanyol d'Història de la Ciència, en el qual la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica hi té dos dels sis membres, és la culminació d'un procés relativament llarg i ens planteja nous reptes.

Com en totes les disciplines de recerca, el context internacional és el lloc natural de la història de la ciència, la tecnologia i la medicina, però l'objecte particular d'aquesta disciplina encara el fan més imprescindible. De tota manera, fins fa unes dècades, la historiografia internacional de la ciència no tenia gaire en consideració l'estudi de realitats científiques com la catalana, on predomina l'entusiasme creatiu, l'aclimatació d'idees i de tècniques, però on manca, sovint, la recerca d'avantguarda.

De tota manera, gràcies a les excepcions, la història de la ciència feta a Catalunya tingué ja els anys 1930 una projecció internacional gràcies als treballs sobre les ciències exactes a la Catalunya medieval de Josep M. Millàs Vallicrosa i la recerca sobre la figura d'Antoni Martí i Franquès, el naturalista il·lustrat, a càrrec d'Antoni Quintana Marí. Els anys 1950, Millàs comptà amb Quintana quan creà la Associació d'Història de la Ciència Espanyola com a instrument necessari per organitzar el Congrés Internacional d'Història de les Ciències de 1959, les actes del qual publicà l'editor barceloní Porter. La tasca de Millàs ha estat continuada per Joan Vernet i la d'aquest, per Julio Samsó. Ells tingueren un paper molt important els anys 1980 quan obriren la possibilitat que la Sociedad Española de Historia de las Ciencias y de las Técnicas s'incorporés a la Division of History of Science and Technology (DHST) de la International Union for History and Philosophy of Science (pertanyent a la UNESCO). El mateix Samsó facilità que la SCHCT fos acceptada com a tercera representant d'Espanya el 1993. Des de llavors, la SCHCT ha participat a les assemblees de la DHST de Lieja (1997), Mèxic (2001) i Beijing (2005).

La constitució del Comitè Espanyol formalitza aquesta darrera etapa amb el reconeixement i el suport del Ministeri d'Educació i Ciència. Això facilita sens dubte la representació d'Espanya en la DHST, però al mateix temps planteja la possibilitat de renovar la promoció de la història de la ciència i de la tècnica entre nosaltres. Es tracta de donar suport als investigadors, però també de procurar que la història de la ciència tingui una presència pública més digna. És important, a més, vetllar per la preservació del patrimoni científic i tècnic, en un país que no solament té una important tradició científica sinó que ara mateix està bastint una comunitat científica integrada a la comunitat internacional. Finalment, la història de la ciència ha de jugar un paper molt important en el món educatiu, no solament en l'ensenyament secundari, on es comença a reconèixer com una eina didàctica molt interessant, sinó com a element de transversalitat en el nou Espai

Europeu d'Educació Superior. La declaració del 2007 com a Any de la Ciència ens pot obrir una gran oportunitat.